

Armoede & Schulden

Beleidsplan 2025-2028

September 2025

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Hoofdlijnen van dit plan	3
1.3 Leeswijzer	4
2. Kaders en ontwikkelingen	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Kaders en ontwikkelingen	5
3. Armoede en schulden in Achtkarspelen	8
3.1 Inleiding	8
3.2 Armoede en minimaregelingen	8
3.3 Schulden en schulddienstverlening	9
4. Wat we willen bereiken	11
4.1 Visie	11
4.2 Doelen	12
5. Wat we gaan doen	17
5.1 Inleiding	17
5.2 Pijler 1: Vroegsignalering en preventie	17
5.3 Pijler 2: Inkomensondersteuning en zorgen dat de financiële basis op orde is	19
5.4 Pijler 3: Schulddienstverlening	22
5.5 Pijler 4: Het bereik vergroten, zodat meer mensen gebruik maken van de regelingen en beter rond kunnen komen	26
6. Begroting	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt het beleidsplan armoede en schulden van de gemeente Achtkarspelen. In dit beleidsplan staat hoe de gemeente in de periode 2025-2028 samen met haar samenwerkingspartners inzet op armoede en schulden in Achtkarspelen.

Samenhang

Om samenhang in beleid en uitvoering te brengen, zijn het beleid armoede en schulddienstverlening geïntegreerd in één beleidsplan. In de kern gaat het immers om dezelfde problematiek: moeite met rondkomen. De doelgroepen van beide beleidsterreinen overlappen elkaar, zo ook de betrokken partijen, terwijl maatregelen en voorzieningen (vooral in de preventieve sfeer) vaak dezelfde zijn. Daarom is het logisch om voor één plan te kiezen.

Nieuwe beleidskaders

De vorige kaders voor armoede- en schuldenbeleid waren het beleidskader Sociaal Domein 2019-2022 en het beleidsplan Integrale Schulddienstverlening 2020-2024. Gemeenten zijn verplicht ten minste vierjaarlijks een beleidsplan voor schulddienstverlening te laten vaststellen door de gemeenteraad. Het vaststellen van een beleidsplan armoedebeleid is geen wettelijke verplichting. Om deze reden waren ten aanzien van dit laatste onderdeel in het beleidskader alleen de hoofdoelen geschetst.

1.2 Hoofdpijnen van dit plan

We blijven inzetten op armoedebestrijding

Veel mensen die in armoede leven of schulden hebben, hebben behalve met een financieel probleem vaak ook te maken met andere problemen, die elkaar wederzijds beïnvloeden. Zo kan een slechte gezondheid ervoor zorgen dat het moeilijk is om werk te krijgen of te behouden, en de geldnood die daar het gevolg van is kan stress opleveren, die weer van invloed is op de gezondheid. Ook hebben kinderen die niet kunnen deelnemen aan sport-, culturele of educatieve activiteiten minder kans om zich optimaal te ontwikkelen.

Daarom blijven we investeren in het bestrijden van armoede, ook al staan we als gemeente voor financiële uitdagingen. We bouwen voort op de keuzes die we in de afgelopen jaren gemaakt hebben. We blijven ons inzetten om waar mogelijk drempels te verlagen om mee te kunnen doen.

Activerend armoedebeleid

Werk is nog altijd de beste weg om uit armoede te komen. De gemeente blijft daar dus stevig op inzetten. Minima worden waar mogelijk gemotiveerd om hun situatie van financiële armoede te doorbreken. De ondersteuning blijft erop gericht dat financiële problemen geen belemmering mogen zijn om te werken of op een andere manier te participeren.

Schuldpreventie

Schulden blijven we vroegtijdig signaleren en oppakken. Daarmee voorkomen we dat ze uitgroeien tot problematische schulden. Problematische schulden saneren we waar mogelijk met een saneringskrediet. Dit geeft betrokkenen rust, omdat zij nog maar één schuldeiser hebben en gedurende de schulddienstverlening precies weten wat zij maandelijks moeten aflossen. Schuldeisers vinden het ook prettig, want zij krijgen direct het bedrag waarmee zij akkoord zijn gegaan, en kunnen de boeken sluiten.

Integrale aanpak

Hulpvragen binnen het sociaal domein worden complexer en oplossingen vragen steeds meer een thema- en domein-overstijgende aanpak. Wij zetten daarom in op een brede en integrale aanpak. Hierbij wordt niet alleen aandacht besteed aan het financieel probleem, maar ook aan het oplossen van de oorzaken en versterken van de eigen kracht, waar dat mogelijk is. Het gedachtegoed van positieve gezondheid met een brede blik daarop speelt hierin een centrale rol. Dit gedachtegoed gaat uit van de veerkracht van inwoners zelf, voor zover dat mogelijk is. Het gaat hierbij om het vermogen van inwoners om inzicht te krijgen in hun hulpvragen. Deze bredere manier van kijken van en naar onze inwoners helpt ons om beter te sturen op de behoeften die leven en om daar onze dienstverlening op af te stemmen. Dit met als doel het bieden van een duurzame oplossing: het aantal inwoners met financiële problemen in de gemeente op lange termijn te verminderen.

Hoe is dit beleidsplan tot stand gekomen?

Om te komen tot een breed gedragen beleidsplan zijn een aantal acties ondernomen. Zo zijn we gestart met het evalueren van het bestaande beleidsplan schulddienstverlening en zijn er gesprekken gevoerd met inwoners en samenwerkingspartners. Daarnaast is er in 2023 een rekenkameronderzoek Armoedebeleid gedaan. Tot slot hebben we literatuur en data geraadpleegd om de opgaven, ontwikkelingen en doelen van onze gemeente in kaart te brengen.

Vier pijlers

In het armoede- en schuldenbeleid onderscheiden we vier pijlers:

1. Vroegsignalering en preventie. We voorkomen dat financiële problemen ontstaan of verergeren.
2. Inkomensondersteuning en zorgen dat de financiële basis op orde is. We helpen de inwoner met het tot stand brengen van een volledig en stabiel mogelijk inkomen en zetten er aanvullend op in dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen met sociale, sportieve en culturele activiteiten, zorg en andere zaken die belangrijk zijn voor de inwoner.
3. Schulddienstverlening. We lossen schulden op of maken ze beheersbaar.
4. Het bereik vergroten. We proberen meer mensen gebruik te laten maken van de regelingen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 beschrijven we de kaders en ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 schetsen we de aard en omvang van de armoede- en schuldenproblematiek en kijken we naar het gebruik van de huidige regelingen. In hoofdstuk 4 formuleren we de visie en doelen. In hoofdstuk 5 vertalen we deze naar beleid en maatregelen. Het beleidsplan sluit af met een meerjarenbegroting.

2. Kaders en ontwikkelingen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de kaders en ontwikkelingen rond de armoede- en schuldenproblematiek in Achtkarspelen.

2.2 Kaders en ontwikkelingen

Participatiewet

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen deelneemt (participeert) aan de samenleving en zoveel mogelijk in het eigen onderhoud voorziet. Het voornaamste doel van de Participatiewet is om zoveel mogelijk mensen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden of te ondersteunen bij het werk. Hierbij gaat de voorkeur uit naar betaald werk, maar als dit niet mogelijk is, kan het ook gaan om vrijwilligerswerk. Het tweede doel van de Participatiewet is zorgen dat iedereen die niet in staat is om in het eigen levensonderhoud te voorzien, een inkomen op het bestaansminimum krijgt. De Participatiewet geeft een (aanvulling op het) inkomen tot het toepasselijke “sociaal minimum”. Er bestaat alleen recht op een bijstandsuitkering (algemene bijstand) voor zover er geen andere, voorliggende, wettelijke regelingen zijn. De bijstand is namelijk het laatste vangnet.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening verplicht gemeenten om inwoners te ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden als redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen. Tevens voorziet de Wgs in nazorg. De Wgs is een kaderwet, die richtlijnen voor doorlooptijden, beschikkingen en BKR-registratie geeft.

De Wgs bepaalt verder dat gemeenten in een beleidsplan moeten vastleggen hoe zij binnen de kaders schulddienstverlening bieden. In artikel 2 van de Wgs staat aan welke eisen dit beleidsplan moet voldoen.

Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs)

Op 1 januari 2021 is de Wgs gewijzigd en is het Besluit Gemeentelijke Schuldhulpverlening in werking getreden. Dit heeft de grondslag gegeven om gegevens uit te kunnen wisselen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en water- en energieleveranciers. Deze uitwisseling staat bekend als vroegsignalering van schulden. Genoemde instanties mogen in dit kader gemeenten waarschuwen, als zij zien dat hun klanten hun rekeningen niet betalen. Ze hebben hiervoor niet eerst toestemming nodig van de klant. Wel kunnen deze instanties niet eerder een signaal afgeven dan nadat hun eigen inspanningen (door persoonlijk contact te zoeken en een betalingsregeling aan te bieden) de betalingsachterstanden niet hebben opgelost.

Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevat algemene regels over de verhouding tussen de overheid en individuele burgers, bedrijven en andere instanties. De wet regelt o.a. hoe de overheid een besluit moet voorbereiden, onderbouwen en bekendmaken en bevat de regels voor het maken van bezwaar en het instellen van beroep tegen een besluit van de overheid. De Awb is ook op de Wet gemeentelijke schulddienstverlening van toepassing. Dit betekent dat er bij aanvraag en beëindiging van schulddienstverlening een beschikking moet worden afgegeven. Tegen deze besluiten is bezwaar en beroep mogelijk.

Verordeningen en beleidsregels

Naast landelijke wetgeving is er lokale regelgeving. De lokale regelgeving (gemeentelijk beleid) wordt uitgewerkt in verordeningen en beleidsregels. Inkomenspolitiek is voorbehouden aan het Rijk. Als gemeente kunnen we maar tot op zekere hoogte bijdragen aan een verbetering van de inkomenspositie van de minima. Met onze lokale regelgeving kunnen we slechts de gevolgen van armoede compenseren. Desondanks is gebleken uit de evaluatie van het armoedebeleid gebleken dat onze gemeentelijke regelingen een positief effect hebben op de bestedingsruimte van de huishoudens met een minimuminkomen.

Lidmaatschap NVVK

Achtkarspelen is lid van de NVVK. De NVVK (de Nederlandse Vereniging voor VolksKrediet) is de branchevereniging voor instanties die zich bezighouden met schuldhulpverlening en sociaal bankieren. Deze vereniging fungeert als intermediair tussen de leden en de overheden, de politiek en andere organisaties zoals schuldeisers. De NVVK is ook een kenniscentrum op het gebied van ontwikkelingen en (bij)scholing. De gemeente werkt volgens de gedragscodes van de NVVK. Die hebben betrekking op het hele proces van schulddienstverlening, vanaf aanmelding tot het schuldenvrij zijn.

Het kabinet, de VNG, de NVVK en Divosa hebben een gezamenlijk plan geïnitieerd om de schuldhulpverlening in Nederland nog verder te versterken. Het plan, de 'Basisdienstverlening Schuldhulpverlening', leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen. Het doel is dat alle schuldhulpverleningsorganisaties en gemeenten de basisdienstverlening schuldhulpverlening, die verschillende elementen omvat, invoeren.

Enkele elementen uit de basisdienstverlening schuldhulpverlening zijn in allerlei gemeenten al de bestaande praktijk. Sommige elementen moeten nog ontwikkeld worden. Andere worden nog onderzocht op effectiviteit.

Landelijke ontwikkelingen

De afgelopen jaren zijn er een aantal maatschappelijke en economische ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben gehad op de gehele bevolking. Iedereen heeft de gevolgen gevoeld van de coronacrisis, de wereldwijde energiecrisis, die versterkt is door de oorlog in Oekraïne, klimaatverandering en de hoge inflatie. Inwoners hebben laten zien veerkrachtig te zijn en zelfstandig of met hulp uit hun netwerk de gevolgen van deze ontwikkelingen zoveel mogelijk zelf op te kunnen vangen. Toch heeft de gestegen energierekening en hoge inflatie voor veel huishoudens tot financiële onzekerheid geleid.

Het zijn niet alleen de laagste inkomens die geraakt zijn. Ook de middeninkomens geven aan onzekerheid te ervaren over het kunnen betalen van rekeningen. Hoe de situatie zich de komende jaren gaat ontwikkelen is niet met zekerheid te voorspellen. Wel is de verwachting dat de energieprijzen en inflatie de komende tijd blijven zorgen voor hogere kosten van levensonderhoud. De aanpak van armoede en problematische schulden blijft dan ook een aandachtsgebied, zowel op landelijk als lokaal niveau.

Wet inburgering 2021

Op basis van de Wet inburgering 2021 moet de gemeente statushouders een half jaar lang financieel ontzorgen. Dat betekent onder andere dat de gemeente de vaste lasten betaalt vanuit de uitkering.

Energiearmoede

Wij spreken van Energiearmoede als een huishouden in een woning woont die zeer veel energie gebruikt, ook wel “tochtwoningen” en een groot gedeelte van het inkomen kwijt zijn aan de energierekening. Gemiddeld hebben ongeveer 9,5% van de Friezen kans op energiearmoede, in gemeente Achtkarspelen heeft 12,5% van de inwoners kans op energiearmoede. In dit kader heeft de gemeente in 2022 en 2023 de (landelijke) Energietoeslagenregeling uitgevoerd, is er een witgoedwissel geweest en loopt momenteel een project onder de naam “Smûk en Súnich”, waarin energiecoaches aan inwoners waardevolle energiebesparingstips en kleine energiebesparende artikelen kunnen geven.

Warmtetransitie en armoede

Vanuit het klimaatakkoord heeft ook de gemeente Achtkarspelen de taak om in 2050 aardgasvrij te zijn, de warmtetransitie. Alle inwoners moeten daaraan mee kunnen doen. Ook inwoners met een laag inkomen.

Laaggeletterdheid

Basisvaardigheden zoals lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden bieden onze inwoners de mogelijkheid om (succesvol) deel te nemen aan onze maatschappij. Inwoners die deze vaardigheden in mindere mate bezitten, kunnen niet zo actief meedoen als inwoners die dit wel bezitten. Uit onderzoek blijkt dat 37% van alle laaggeletterden behoort tot de laagste inkomensgroep, en dat zij in verhouding vaak (langdurig) arm zijn. In Achtkarspelen is 13% van de inwoners laaggeletterd.

Armoede en laaggeletterdheid gaan samen. Lagere basisvaardigheden hangt samen met een lager onderwijsniveau, hetgeen op haar beurt samenhangt met een grotere kans op armoede. Andersom vergroot armoede de kans op laaggeletterdheid. Inwoners die moeite hebben met lezen, schrijven en/of rekenen weten vaak de weg niet te vinden naar regelingen en (schuld)hulpverlening. Verhoudingsgewijs zijn er veel laaggeletterden die schulden hebben.

3. Armoede en schulden in Achtkarspelen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de armoede- en schuldenproblematiek.

3.2 Armoede en minimaregelingen

Achtkarspelen in beeld

In 2023 leefden in Achtkarspelen 2.400 inwoners tenminste 1 jaar van een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm en 1.400 inwoners minstens 4 jaar.

In 2023 groeiden 285.600 van de kinderen in Nederland op in een huishouden met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

In Achtkarspelen is dat 0,4% van de kinderen. Dit zijn 400 kinderen, waarvan 200 kinderen 4 jaar of langer opgroeien in een gezin met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

Ongeveer 200 kinderen groeien op in een huishouden tot 101% van de bijstandsnorm, waarvan 100 kinderen 4 jaar of langer.

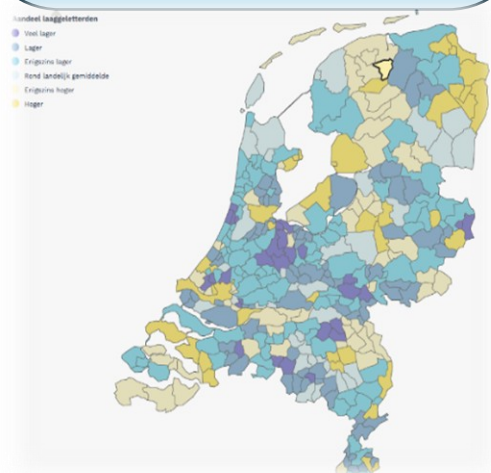
In 2023 leefden 500 eenpersoonshuishoudens van een inkomen tot 101% en 1.000 eenpersoonshuishoudens van een inkomen tot 120%.

In 2023 leefde 600 (personen) van de meerpersoonshuishoudens van een inkomen tot 101% en 1.300 (personen) van de meerpersoonshuishoudens van een inkomen tot 120%.

In 2023 leefde 100 (personen) van de woningbezitters van een inkomen tot 101%, en 200 (personen) van de woningbezitters van een inkomen tot 120%.

In 2023 leefde 1.000 (personen) van de huurders van een inkomen tot 101%, en 2.200 (personen) van de huurders van een inkomen tot 120%.

13% van de inwoners in Achtkarspelen is laaggeletterd

Gebruik minimaregelingen

Achtkarspelen heeft een aanbod van minimaregelingen en vergoedingen voor bijvoorbeeld sport, sociale en culturele activiteiten, zorg, ziekte en kosten die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. Een deel van de regelingen voor kinderen en volwassenen wordt met een bijdrage van de gemeente uitgevoerd door particuliere fondsen.

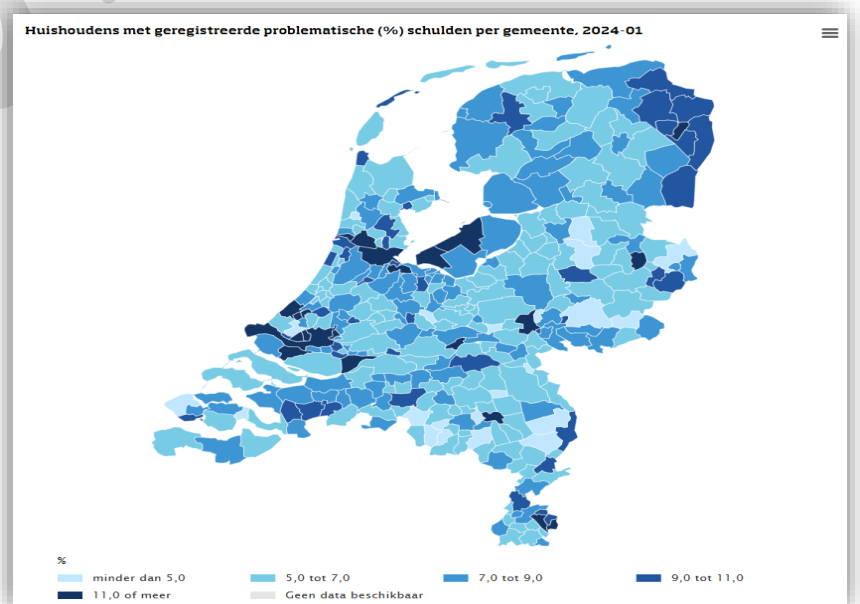
In de volgende tabel zien we het gebruik van de regelingen in 2024.

Regeling	Inkomensgrens (% toepasselijke bijstandsnorm)	Verstrekingen in 2024
Bijzondere bijstand	draagkrachtprincipe	705
Individuele inkomenstoelage	130%	116
Compensatie eigen risico	110%	121
Collectieve zorgverzekering	110%	608
Individuele studietoelage	n.v.t.	6
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	100%	545
Voedselbank	n.v.t.	117 huishouden (270 personen)
Leergeld	120%	1370 (informatie 2023)
Jeugdfonds Sport & Cultuur	120%	123
Volwassenenfonds	120%	140

Ook werkenden komen in aanmerking voor alle minimaregelingen, mits zij aan de voorwaarden voldoen.

3.3 Schulden en schulddienstverlening

7,4% van de huishoudens in de gemeente Achtkarspelen hadden in 2024 te maken met geregistreerde problematische schulden. Het gaat om 900 huishoudens.

Team schulddienstverlening beheert het inkomen en draagt zorg voor de betalingen van de vaste lasten voor 93 inwoners in budgetbeheer. In 2024 zijn 18 inwoners aangemeld bij Kredietbank Nederland voor een schuldregeling om problematische schulden op te lossen. De neerwaartse trend sinds 2020 is nog altijd aan de orde.

Vroegsignalering

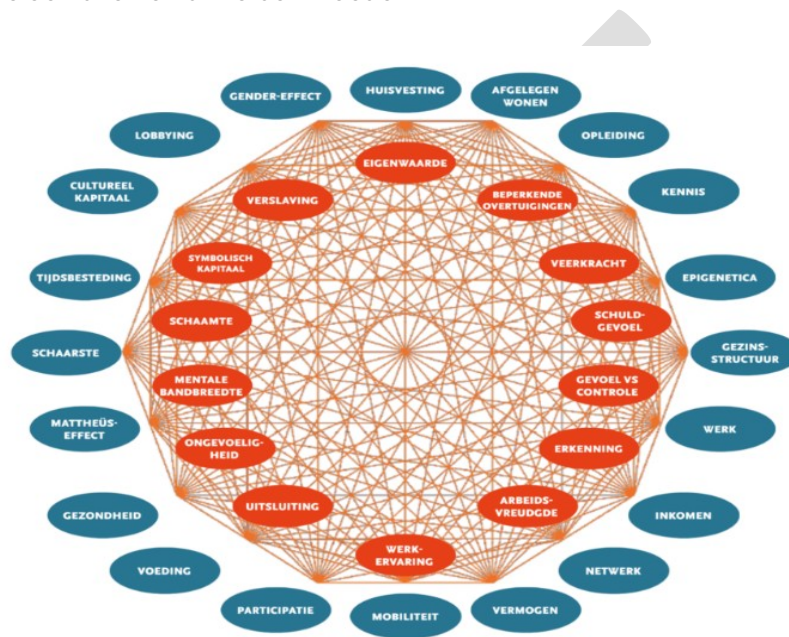
Tot december 2024 zijn maandelijks gemiddeld 125 meldingen van zorgverzekeraars, verhuurders en water- en energiebedrijven opgepakt. Er zijn in 2024 geen huisuitzettingen geweest.

CONCEPT

4. Wat we willen bereiken

4.1 Visie

Armoede en schulden zijn niet alleen een geldprobleem. Armoede zorgt voor achterstanden op verschillende onderwerpen die elkaar onderling versterken en afstand creëert tot de rest van de samenleving. Het gaat om achterstanden in gezondheid, werken, wonen, opleiding, sociale ontwikkeling en opvoeden. Armoede en schulden kunnen een persoon beperken in zijn welbevinden in lichamelijk en geestelijk opzicht en leiden tot sociale uitsluiting.¹ De gemeente hanteert deze brede definitie van armoede en kiest daarom voor een integrale aanpak van de armoede- en schuldenproblematiek. We pakken niet alleen het geldprobleem aan, maar proberen ook de oorzaken ervan te beïnvloeden.

Bij de uitvoering van ons activerende armoede- en schuldenbeleid zetten we in op preventie en streven naar een duurzame oplossing van de problematiek. Werk kan daarbij (voor zover mogelijk) de meest duurzame oplossing zijn. Bij een aanvraag voor inkomensondersteuning of schulddienstverlening vragen we naar de oorzaken van de problematiek en bieden we waar nodig hulp en ondersteuning op meerdere leefgebieden.

Versterking van de (financiële) redzaamheid, samenwerking met samenwerkingspartners en vroegsignalering hebben een preventief effect. Inwoners die hun financiële administratie op orde hebben, goed zicht hebben op de inkomsten en uitgaven en zich niet laten verleiden tot onverantwoorde aankopen of leningen, maken minder kans om in de armoede en schulden te geraken. De uitdaging voor de gemeente is om ook de komende jaren vroegtijdig inwoners in beeld te krijgen die betalingsachterstanden hebben of voor belangrijke levensgebeurtenissen staan waarbij het risico op het ontstaan van armoede en schulden relatief groot is, zoals echtscheiding, baanverlies, arbeidsongeschikt raken of gezinsuitbreiding. Inwoners die (tijdelijk) niet in staat zijn om te budgetteren, wordt budgetbeheer aangeboden. Dit sluit aan bij het gemeentelijk beleid voor onder meer statushouders.

We bieden niet alleen inkomensondersteuning en een oplossing voor schulden, maar we gaan met mensen in gesprek om te kijken of we de financiële situatie duurzaam kunnen verbeteren.

¹ Bron: Armoede en Sociale Uitsluiting, CBS

We kijken naar alle leefgebieden en stellen samen met de inwoner een integraal plan op om de problemen en oorza(a)k(en) aan te pakken.

We geven extra aandacht aan onze jeugd, omdat we vinden dat kinderen niet de dupe mogen worden van de financiële problemen van hun ouders.

Een andere groep vormen werkende minima. Deze groep kan ook een beroep doen op onze voorzieningen. In het kader van schulddienstverlening verstrekken we vaker saneringskredieten, zodat inwoners met wisselende inkomsten niet in financiële onzekerheid blijven zitten.

Het bestrijden van armoede en schulden doet de gemeente niet alleen. Er zijn tal van goede initiatieven van vrijwilligers, fondsen en organisaties in Achtkarspelen. De gemeente wil samen met deze maatschappelijke organisaties de armoede en schuldenproblematiek bestrijden. Deze partijen weten vaak beter wat er speelt in de wijken en welke problemen inwoners met een laag inkomen ervaren. De ondersteuning die zij bieden is vaak laagdrempelig en op maat. Ze signaleren verborgen armoede achter voordeuren waar de gemeente niet komt.

Doel van het armoedebeleid is het vergroten van de financiële redzaamheid. Sommige mensen zullen blijvende ondersteuning nodig hebben van de gemeente, hulpverleners of vanuit hun eigen netwerk. Het beleid is erop gericht dat mensen ontdekken dat zij veel meer kunnen dan ze zelf misschien verwachten. Dit gevoel van grip op de eigen situatie geeft mensen zelfvertrouwen.

4.2 Doelen

We formuleren de volgende meetbare doelen. De activiteiten worden toegelicht in hoofdstuk 5.

Wat willen we bereiken	Wat doen we daarvoor	Het resultaat
Vroegsignalering en preventie		
<ul style="list-style-type: none"> Een zo snel mogelijke interventie bij dreigende financiële problemen 	<ul style="list-style-type: none"> We signaleren schulden eerder op door middel van vroegsignalering. Vanaf 2025 pakken we maandelijks 80 meldingen van achterstanden op met een huisbezoek, telefoon, sms of brief 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren ligt de gemiddelde schuld bij aanvang schulddienstverlening onder het niveau van 2024
<ul style="list-style-type: none"> Een laagdrempelige toegang tot schulddienstverlening 	<ul style="list-style-type: none"> Voortgaan op de huidige weg met gebruikmaking van de ingang bij de maatschappelijke samenwerkingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren zijn er meer aanmeldingen dan in 2024
<ul style="list-style-type: none"> Zoveel mogelijk kennis bij inwoners en maatschappelijke samenwerkingspartners van mogelijkheden voor hulp en ondersteuning bij geldproblemen 	<ul style="list-style-type: none"> We informeren de maatschappelijke samenwerkingspartners over regelingen Jaarlijks houden we een bijeenkomst met de kerngroep samenwerkingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> Uit het handelen van inwoners en maatschappelijke samenwerkingspartners blijkt de komende jaren dat het kennisniveau omtrent de mogelijkheden voor

	<p>om kennisoverdracht en samenwerking verder vorm te geven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tevens houden we een informatieve bijeenkomst voor overige belanghebbenden zoals o.a. kerken 	<p>hulp en ondersteuning is verhoogd</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren kunnen beter met geld omgaan 	<ul style="list-style-type: none"> • We geven voorlichting op scholen over omgaan met financiën • We maken hierbij gebruik van het informatiepakket “Blik op Armoede” van de GGD hoe armoede te herkennen en bespreekbaar te maken en ontvangen ondersteuning bij het leren van gesprekstechnieken 	<ul style="list-style-type: none"> • De komende jaren is het aandeel jongeren gedaald in vergelijking met 2024
<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners komen niet in de schulden 	<ul style="list-style-type: none"> • We ondersteunen inwoners bij kennis en vaardigheden om financiële keuzes te maken en schulden te voorkomen • We bieden jaarlijks 3 cursussen met verschillende thema’s aan 	<ul style="list-style-type: none"> • De komende jaren blijkt uit de cijfers dat schuldenproblematiek onder inwoners afneemt in vergelijking met 2024
<ul style="list-style-type: none"> • Ook bedrijven en scholen leveren een bijdrage aan de bestrijding van armoede en schulden 	<ul style="list-style-type: none"> • We lichten medewerkers van bedrijven en scholen voor over het signaleren en bespreekbaar maken van financiële problemen 	<ul style="list-style-type: none"> • De komende jaren blijkt uit de cijfers dat de oorsprong van de aanmeldingen meer ligt bij bedrijven en scholen in vergelijking met 2024
<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsen worden een belangrijke schakel in de detectering van schuldenproblematiek 	<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen ervoor dat huisartsen patiënten met financiële zorgen overdragen naar de gemeente • We maken met steeds meer huisartsen afspraken over een warme overdracht 	<ul style="list-style-type: none"> • De komende jaren blijkt uit de cijfers dat de oorsprong van de aanmeldingen meer ligt huisartsen in vergelijking met 2024
<p>Inkomensondersteuning en zorgen dat de financiële basis op orde is</p>		

<ul style="list-style-type: none"> Inwoners hebben een volledig en stabiel inkomen en maken gebruik van de aanvullende minimaregelingen 	<ul style="list-style-type: none"> We helpen de inwoner met het tot stand brengen van een volledig en zo stabiel mogelijk inkomen 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren hebben meer inwoners, met name ook werkende minima (en hun kinderen) hun financiële basis op orde en maken zij meer gebruik van de minimaregelingen ten opzichte van 2024
Schulddienstverlening		
<ul style="list-style-type: none"> We blijven de schulddienstverlening uitvoeren 	<ul style="list-style-type: none"> We zetten in eerste instantie de ingezette koers voort We onderzoeken of het technische gedeelte schuldregelen ook binnen de gemeente kan worden uitgevoerd 	<ul style="list-style-type: none"> In 2028 is er een beeld over wat een toekomstbestendige manier van schulddienstverlening is.
<ul style="list-style-type: none"> Inwoners met schulden worden snel na de aanmelding geholpen 	<ul style="list-style-type: none"> We passen de basis dienstverlening, die in beleid is vastgelegd, toe: <ul style="list-style-type: none"> - binnen 4 weken na aanmelding een gesprek, - bij een crisisaanmelding actie binnen drie dagen - binnen 8 weken na het gesprek een besluit - binnen 4 maanden een besluit rondom de stabilisatie van schulden 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt uit cijfers dat wordt voldaan aan de basis dienstverlening
<ul style="list-style-type: none"> We regelen de schulden in principe met een saneringskrediet, tenzij een andere vorm van schuldenregeling in de individuele situatie meer aangewezen is 	<ul style="list-style-type: none"> We passen de basis dienstverlening, die in beleid is vastgelegd, toe 	<ul style="list-style-type: none"> Het aantal geslaagde schuldregelingen met saneringskrediet is 85% per jaar. Het aantal succesvolle saneringskredieten is 99% per jaar.
<ul style="list-style-type: none"> We dragen over naar Wsnp als het minnelijk traject mislukt 	<ul style="list-style-type: none"> We passen de basis dienstverlening, die in beleid is vastgelegd, toe 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt uit cijfers dat mislukte schuldregelingen zijn doorverwezen en/of toegelaten tot de Wsnp
<ul style="list-style-type: none"> Recidive wordt tot een minimum beperkt 	<ul style="list-style-type: none"> We bieden nazorg en vrijwillig budgetbeheer 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt uit cijfers dat het percentage recidive binnen de schulddienstverlening

		lager wordt in vergelijking met 2024
<ul style="list-style-type: none"> De samenwerking tussen het team Schuldienstverlening en met Amargi en Humanitas wordt geïntensiveerd 	<ul style="list-style-type: none"> Met Amargi en Humanitas wordt 2 tot 3 keer per jaar overlegd om de samenwerking en de kennisoverdracht verder vorm te geven 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren is er aantoonbaar overleg geweest tussen partijen
<ul style="list-style-type: none"> We breiden de Basisdienstverlening schuldhulpverlening verder uit 	<ul style="list-style-type: none"> We voeren de onderdelen van de Basisdienstverlening schuldhulpverlening die nog niet zijn ingevoerd de komende periode in 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt dat is aangesloten bij de Basisdienstverlening
<ul style="list-style-type: none"> We stellen ons als schuldeisende gemeente sociaal op. 	<ul style="list-style-type: none"> We voeren een sociaal beleid op het gebied van terug- en invorderingsbeleid voor inwoners met (problematische) schulden conform de Nalevingsvisie en het betreffende beleid 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt dat door de gemeente is gehandeld conform het nalevingsbeleid
Het bereik vergroten, zodat meer mensen gebruik maken van de regelingen en beter rond kunnen komen		
<ul style="list-style-type: none"> We intensiveren en optimaliseren de samenwerking van de gemeente met de samenwerkingspartners 	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks houden we een bijeenkomst met de kerngroep samenwerkingspartners om kennisoverdracht en samenwerking verder vorm te geven Tevens houden we een informatieve bijeenkomst voor overige belanghebbenden zoals o.a. kerken 	<ul style="list-style-type: none"> De komende jaren blijkt uit de ervaringen van de samenwerkingspartners dat inwoners, met wie men al een vertrouwensband heeft, op de hoogte zijn gebracht van aanvullende hulp en ondersteuning De komende jaren is er elk jaar meer sprake van rechthebbenden die gebruik van minimaregelingen, in het bijzonder werkende minima (en hun kinderen)

<ul style="list-style-type: none"> • We spannen ons tot het uiterste in om de mogelijkheden voor hulp en ondersteuning nog meer bekend te maken bij de inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> • We verspreiden flyers, posters, brieven en berichten in lokale media • We zetten een rolmodel (ervaringsdeskundige of een bekende inwoner van Achtkarspelen) in om inwoners en jongeren te bereiken • We houden hiervoor twee acties per jaar • We gaan door met de VoorzieningenWijzer (datgeldtvoormij) en streven naar 270 adviesgesprekken per jaar 	<ul style="list-style-type: none"> • In de komende jaren blijkt uit reacties dat inwoners beter op de hoogte zijn van mogelijkheden voor hulp en ondersteuning
<ul style="list-style-type: none"> • We streven naar het zo eenvoudig houden van het aanvragen van regelingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Voortdurend worden procedures gemonitord 	<ul style="list-style-type: none"> • In de komende jaren blijkt uit reacties dat inwoners het gemakkelijker hebben gevonden om regelingen aan te vragen
<ul style="list-style-type: none"> • We bieden, waar technisch mogelijk, de mogelijkheid tot het digitaal aanvragen van inkomensondersteunende regelingen 	<ul style="list-style-type: none"> • We rollen het Burgerportaal verder uit. 	<ul style="list-style-type: none"> • In de komende jaren blijkt uit reacties dat inwoners hun weg hebben gevonden in het digitaal aanvragen van regelingen

We rapporteren over de voortgang en eventuele herijking van ons beleid via de reguliere P&C-cyclus.

5. Wat we gaan doen

5.1 Inleiding

We hebben vier pijlers:

1. Vroegsignalering en preventie: We voorkomen dat financiële problemen ontstaan of verergeren.
2. Inkomensondersteuning en zorgen dat de financiële basis op orde is: We helpen de inwoner met het tot stand brengen van een volledig en stabiel mogelijk inkomen en zetten er aanvullend op in dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen met sociale, sportieve en culturele activiteiten, zorg en andere zaken die belangrijk zijn voor de inwoner.
3. Schulddienstverlening: We lossen schulden op of maken ze beheersbaar.
4. Het bereik vergroten: We proberen meer mensen gebruik te laten maken van de regelingen.

In dit hoofdstuk worden per pijler de activiteiten gepresenteerd.

5.2 Vroegsignalering en preventie

Vroegsignalering

Mensen wachten gemiddeld acht jaar voordat zij hulp zoeken. Tegen de tijd dat zij zich melden voor schulddienstverlening, zijn de schulden opgelopen tot € 42.000. Door schulden eerder te signaleren, kunnen veel stress en maatschappelijke kosten worden voorkomen. De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 1 januari 2021 maakt het mogelijk om met zorgverzekeraars, verhuurders en water- en energiebedrijven gegevens uit te wisselen over betalingsachterstanden. De vroegsignaleerders van de gemeente benaderen de inwoners en bieden hulp. Achtkarspelen doet dit volgens het landelijk convenant vroegsignalering.

In de huidige werkwijze werken sociaal werkers, schulddienstverleners en KEaRN Amargi samen. Op verschillende manieren wordt contact gelegd met inwoners: huisbezoek, bellen, sms en brieven. Huisbezoeken zijn het meest effectief, maar ook kostbaar. Huisbezoeken worden daarom vooral gedaan als er meerdere of relatief grote betalingsachterstanden zijn.

Nederlandse Schuldhulp Route

Landelijke schuldeisers zoals banken en telecombedrijven attenderen klanten op Geldfit.nl. Bezoekers vinden er hulp en informatie en kunnen chatten met vrijwilligers. Als het nodig is, worden mensen vervolgens doorgeleid naar de gemeente voor de meest passende ondersteuning schulddienstverlening of ondersteuning van een van onze samenwerkingspartners. Men kan ook bellen met het landelijke nummer 0800-8115. Deze route heet de Nederlandse Schuldhulp Route.

Voorlichting samenwerkingspartners

Organisaties die contact hebben met de doelgroep zoals hulp- en dienstverleners, kerken, scholen, (sport)verenigingen, werkgevers, huisartsen en buurthuizen, worden jaarlijks geïnformeerd over schulddienstverlening, financiële regelingen en manieren om financiële problemen te signaleren en bespreekbaar te maken.

Voorlichting aan samenwerkingspartners gebeurt al, maar zal de komende jaren systematischer worden opgepakt, met een concrete planning. Ook zal er een gezamenlijke uitvoeringsagenda worden opgesteld.

Publieksvoorlichting

Via informatiebijeenkomsten, brieven, folders, persberichten, website, social media, huis-aan-huisbladen en andere media worden inwoners geïnformeerd over geldzaken, financiële regelingen en het ondersteuningsaanbod van de gemeente. Hiervoor is een jaarplanning gemaakt. Om inwoners en jongeren beter te bereiken zetten we een rolmodel (ervaringsdeskundige of een bekende inwoner uit Achtkarspelen) in.

Datgeldtvoormij (De VoorzieningenWijzer)

De VoorzieningenWijzer is in 2023 geïntroduceerd en blijkt een succesvol middel om op een gestructureerde manier te kijken naar welke regelingen inwoners van Achtkarspelen aanspraak op kunnen maken en geeft advies over bijvoorbeeld een passende verzekering of energiecontract. In 2024 hebben 262 inwoners datgeldtvoormij (de VoorzieningenWijzer) geraadpleegd. Inwoners kunnen zelf datgeldtvoormij (De VoorzieningenWijzer) raadplegen of hulp krijgen van een opgeleide adviseur van Humanitas. Humanitas kan de regelingen samen met de inwoner aanvragen.

Vrijwilligers helpen bij de administratie

Humanitas biedt ondersteuning bij de financiële administratie. Suska is er voor de kortlopende hulpvragen zoals het invullen van formulieren. Inwoners kunnen hier zonder afspraak en gratis terecht voor advies en hulp bij de financiële administratie.

Voorlichting op scholen

Eén medewerker van het gebiedsteam werkt nauw samen met de scholen. De GGD heeft een informatiepakket met een overzicht van inkomensondersteunende regelingen gemaakt. Het voornemen is om de voorlichting aan scholen de komende jaren systematischer op te pakken.

Inburgering

De gemeente moet bijstandsgerechtigde statushouders in het kader van de Wet Inburgering een half jaar lang financieel ontzorgen. Dat betekent onder andere dat de gemeente de vaste lasten betaalt vanuit de uitkering. In samenwerking met team schulddienstverlening wordt waar nodig budgetbeheer ingezet. Ook worden statushouders wegwijs gemaakt in geldzaken.

Kansrijke start

De eerste 1000 dagen van een kind zijn van fundamenteel belang voor een goed begin vanuit biologisch, medisch en maatschappelijk perspectief. De gemeente Achtkarspelen staat samen met partners voor een sociale en vitale gemeente waar (aanstaande) ouders de kans krijgen en ondersteund worden om hun toekomst in eigen hand te nemen. In de ideale wereld maakt het geen verschil in welke straat of buurt je wieg staat voor een kansrijke start. In de praktijk maakt het echter wel degelijk verschil en zijn er aanzienlijke verschillen in gezondheid en, breder gezien, opleidingsniveau, ontwikkelingsmogelijkheden en toegang tot hulpbronnen. Met de lokale coalitie kunnen we niet alle gezondheidsverschillen die er nu zijn wegnemen, maar we willen ze wel verkleinen.

De samenwerking zorgt voor een optimale samenwerking tussen het medische en sociale domein (zoals jeugdhulp, volwassen hulpverlening, wijkteam en schulddienstverlening) rondom de zwangerschap van kwetsbare ouders/gezinnen.

Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst

Vanuit JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht, onderdeel van Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst) wordt gewerkt aan het voor iedereen mogelijk te maken gezond op te groeien, zonder (financiële) barrières.

Bijvoorbeeld:

- Jongeren Op Gezond Gewicht is een integrale en positieve aanpak voor kinderen met overgewicht of obesitas en hun gezin. We kijken breder dan alleen voeding en beweging en houden rekening met alle factoren die van invloed zijn op een gezonde leefstijl, zoals de thuissituatie, financiële zorgen en het sociale netwerk.
- Voedselbank Achtkarspelen streeft er naar voedselpakketten gezonder maken (streven is 75% uit de schijf van 5) en kinderboxen te ontwikkelen met groente en fruit.
- HighFive organiseert gratis sport en spelactiviteiten.

Verstaving (preventie en handhavingsplan middelengebruik)

Er wordt ingezet op het verminderen van middelengebruik onder inwoners. Er wordt campagne gevoerd tegen roken, vaperen, overmatig alcoholgebruik en drugsgebruik. Verstaving kan leiden tot financiële problemen door de hoge kosten van de middelen maar ook door het maken van verkeerde keuzes en verminderde zorg en zelfzorg onder invloed van deze middelen. Het inzetten op preventie van middelengebruik kan er voor zorgen dat er minder financiële problemen zijn.

Daarnaast is er sprake van een toename van het aantal personen wat regelmatig gokt. Ook dit kan leiden tot ernstige financiële problemen.

Welzijn op recept

Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten. In plaats van het "traditionele pilletje" voor te schrijven, verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach. Klachten als vermoeidheid, pijn in de nek, maar ook stress, angst en somberheid hebben lang niet altijd een medische oorzaak. Vaak spelen onderliggende sociaal maatschappelijke problemen een rol, zoals overlijden van een partner, verlies van werk, eenzaamheid, financiële zorgen etc. Via Welzijn op Recept worden patiënten verwezen naar de passende gemeentelijke ondersteuning.

5.3 Inkomensondersteuning en zorgen dat de financiële basis op orde is

We bieden bestaanszekerheid door middel van inkomensondersteuning, die zo toereikend en zo stabiel als mogelijk moet zijn. Dat is een voorwaarde voor mensen om weer vooruit te kunnen kijken en zich te ontplooiën. Daarnaast heeft de gemeente verschillende minimaregelingen. Vaak gaat het om financiële vergoedingen, soms om verstrekkingen in natura.

Aanvraagprocedures

Aanvraagprocedures zijn eenvoudig en laagdrempelig. Dat is prettig voor de aanvrager, maar scheelt ook in de uitvoeringskosten. Wanneer mensen een vergoeding aanvragen, worden ze direct ook geattendeerd op andere voorzieningen en hulp bij geldzaken. In voorkomende gevallen wordt maatwerk geboden, bij uitstek binnen een aanvraag bijzondere bijstand.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is bedoeld voor mensen met een laag inkomen die onverwachte kosten hebben die voortvloeien uit bijzondere omstandigheden, zoals bewindvoerderskosten, advocaatkosten, maaltijdvoorziening of inrichtingskosten. Bijzondere bijstand werkt met een draagkrachtprincipe en niet met een inkomensgrens. Bij een beoordeling bijzondere bijstand wordt ten aanzien van berekening van draagkracht een percentage van 35% van het inkomen dat

hoger is dan 110% van het sociaal minimum geacht te kunnen worden aangewend voor de bijzondere kosten. De kaders voor bijzondere bijstandsverlening zijn vastgelegd in artikel 35 van de Participatiewet.

Individuele Inkomenstoelage

De individuele inkomenstoelage is een vrij besteedbare toeslag voor huishoudens die langer dan 3 jaar leven van een inkomen tot 130% van het sociaal minimum en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Pensioengerechtigden komen niet in aanmerking; dat is wettelijk zo geregeld. In lijn met het activerende armoedebeleid heeft de gemeente Achtkarspelen bepaald dat naar vermogen een positieve bijdrage moet worden geleverd ten behoeve van de samenleving (vrijwilligerswerk of mantelzorg). De kaders voor de Individuele Inkomenstoelage komen voort uit artikel 36 van de Participatiewet.

Collectieve zorgverzekering

De gemeente biedt mensen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm de mogelijkheid om deel te nemen aan een collectieve zorgverzekering: de AV Frieso van de Friesland Zorgverzekeraar. Deze verzekering bestaat uit een basisverzekering met een ruime aanvullende verzekering, welke zelfs voorziet in kosten die chronisch zieken en gehandicapten gemiddeld genomen hebben. Dankzij de gemeentelijke bijdrage en een korting op de aanvullende verzekering is de premie relatief laag. De kaders voor de collectieve zorgverzekering zijn vastgelegd in artikel 35, lid 2 van de Participatiewet.

Tegemoetkoming eigen risico

Inwoners met een chronische ziekte, een handicap, een CIZ-verklaring Wet langdurige zorg, een WMO-voorziening of een Gehandicapten-parkeervoorziening, die daarom het volledige eigen risico moet betalen, kunnen het wettelijk eigen risico gedeeltelijk vergoed krijgen. Voor 2025 is de vergoeding vastgesteld op € 200,00. De tegemoetkoming eigen risico is een vorm van bijzondere bijstand.

Studietoelage

De individuele studietoelage is bedoeld voor jongeren vanaf 18 jaar met een beperking die onderwijs volgen. Zij krijgen de jaarlijkse toeslag omdat zij niet in staat zijn naast hun studiefinanciering bij te verdienen. De Studietoelage is gebaseerd op artikel 36b van de Participatiewet.

Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen

Huishoudens met een inkomen rond het sociaal minimum en weinig vermogen komen in aanmerking voor kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Ook de waterschapsbelasting wordt kwijtgescholden.

Kledingbank 't Kledinghûske

De kledingbank is een tweedehands kledingwinkel. Klanten van de voedselbank krijgen 10% korting. Ook inwoners die rond moeten komen van een minimuminkomen ontvangen 10% korting.

Voedselbank Achtkarspelen

Voedselbank Achtkarspelen profileert zich als hulporganisatie in de bestrijding van armoede in de gemeente. Zij verstrekt informatie en advies aan haar cliënten en verstrekt ter ondersteuning levensmiddelenpakketten. Door deze brede benadering is er niet alleen zicht op noodzakelijke ondersteuning van levensmiddelenpakketten maar ook op benodigde ondersteuning aan inwoners die in een sociaal maatschappelijk isolement of in een financiële noodsituatie verkeren.

In 2024 zijn 117 huishoudens (in totaal 270 personen waarvan 164 volwassenen en 106 minderjarige kinderen) voorzien van levensmiddelen.

De voedselbank werkt nauw samen met verschillende ketenpartners. Aanmeldingen komen niet alleen vanuit de inwoners zelf maar ook via de gemeente, bewindvoerders, Humanitas, KEARN, Vluchtelingenwerk en zorgaanbieders 1^e lijn.

Sam& voor alle kinderen

De regelingen voor arme gezinnen met kinderen zijn samengevoegd in een “kindpakket”. Bijna al deze regelingen worden met een bijdrage van de gemeente uitgevoerd door particuliere fondsen die op een laagdrempelige, gerichte en goedkope manier bijdragen in natura verstrekken aan gezinnen. Sam& voor alle kinderen bestaat uit de fondsen Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Leergeld

Stichting Leergeld Friesland Oost zorgt dat kinderen van 4 t/m 18 jaar, die in gezinnen opgroeien met minimale financiële middelen, mee kunnen doen aan schoolse en vrijetijdsactiviteiten. De zaken die het meest vergoed worden zijn: contributie/lesgeld, ouderbijdrage, fiets, zwemles, welzijnsevenement en computer. Waar nodig verwijzen ze naar hulp en ondersteuning.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Stichting Jeugdfonds sport en cultuur maakt het mogelijk dat kinderen uit gezinnen met weinig geld mee kunnen doen aan sport- en cultuurbeoefening. Ze betalen de contributie (bijvoorbeeld het lidmaatschap van een voetbalclub) en de daarbij behorende attributen (bijvoorbeeld voetbalschoenen) voor kinderen van 4 t/m 18 jaar uit gezinnen met een gezinsinkomen tot 120% van het sociaal minimum.

Volwassenenfonds

Inwoners die het financieel niet breed hebben kunnen een beroep doen op het Volwassenenfonds zodat het mogelijk is om te kunnen sporten of cultuur te beoefenen. Het Volwassenenfonds betaalt de contributie, lesgeld en/of benodigdheden. Het Volwassenenfonds wordt eveneens uitgevoerd door het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Menstruatie uitgiftepunten

Financiële problemen bij meisjes en vrouwen betekent soms dat er geen geld is voor menstruatieproducten. Het ontbreken van toegang tot deze producten kan meedoen in de samenleving belemmeren. Daarom faciliteert de gemeente Achtkarspelen in samenwerking met Stichting Armoedefonds bij 13 maatschappelijke organisaties, scholen, weggeefkasten en de Voedselbank een menstruatie uitgifte punt. Hiermee beogen we dat ongeacht de financiële situatie, alle meisjes en vrouwen in de gemeente toegang hebben tot menstruatieproducten

Energiearmoede

Wij spreken van energiearmoede als een huishouden in een woning woont die zeer veel energie gebruikt (tochtwoningen) en het huishouden een groot gedeelte van het inkomen kwijt is aan de energierekening. Gemiddeld hebben ongeveer 9,5% van de Friezen kans op Energiearmoede, in gemeente Achtkarspelen is dat 12,5%.

Gemeente Achtkarspelen heeft van de Rijksoverheid een specifieke uitkering (SPUK) ontvangen om de energiearmoede in Achtkarspelen te verminderen. Deze SPUK middelen mag de gemeente tot en met 31 december 2027 besteden. Het sociaal domein, projectleiders Warmtetransitie/ Energietransitie en afdeling publieksdiensten werken samen om deze SPUK middelen zo goed mogelijk in te zetten om deze inwoners te ondersteunen.

Bij bedreigende situaties vindt dat eerste gesprek al binnen drie dagen plaats. Hiermee wordt ruim binnen de door de gemeenteraad vastgestelde termijn gehandeld. Er is geen wachtlijst.

Onder bedreigende situatie wordt verstaan: gedwongen woningontruiming, beëindiging van de levering van gas, elektriciteit, stadsverwarming of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering.

Pauzeknop

Om klanten rust te geven, en schulddienstverleners de tijd te geven om de problemen in kaart te brengen, drukken we op de 'pauzeknop' indien nodig. Klanten krijgen een aanmeldbevestiging met daarop het logo van de NVVK. De aanmeldbevestiging met dit logo is voor veel schuldeisers al voldoende om de incasso tijdelijk op te schorten. De NVVK werkt overigens aan uitbreiding van de pauzeknop en maakt in dit kader landelijke afspraken met schuldeisers. Als lid van de NVVK lift Achtkarspelen hierop mee.

Ondersteuning bij de intake

Vrijwilligers, bewindvoerders en consultants van team schulddienstverlening ondersteunen bij het aanleveren van de benodigde stukken en het schuldenoverzicht. Als klanten na de intake niet meer reageren, dan worden zij in samenspraak met deze hulpverleners actief benaderd. We voorkomen hiermee ongewenste voortijdige uitval.

Toekenningscriteria en doelgroepen

We helpen iedereen met geldzorgen. Uiteraard is er wel een inlichtingen- en medewerkingsplicht. Er zijn geen categoriale uitsluitingsgronden. Je wordt dus ook geholpen als: je zelfstandig ondernemer bent, geen afloscapaciteit hebt, niet-saneerbare schulden hebt, de echtscheiding nog niet rond is of als je een koopwoning hebt.

Bij zelfstandig ondernemers wordt gekeken naar de levensvatbaarheid van de onderneming. Bureau Zelfstandigen Fryslân (BZF) vormt het voorportaal voor ondernemers met financiële vragen en schulden. Het team schulddienstverlening geeft de toelatingsbeschikking af. We helpen bij de doorstart of afbouw van de onderneming. In beide gevallen wordt geprobeerd een schuldregeling met schuldeisers te treffen.

Bij de schuldenproblematiek van ondernemers en ex-ondernemers is er meestal sprake van complexe financiële, bedrijfsmatige en juridische omstandigheden. Ondernemers met problematische schulden worden door BZF bij bijvoorbeeld Benedictus of Zuidweg & Partners aangemeld.

Als er bij ernstige schuldenproblematiek sprake is van inwonende minderjarige kinderen wordt in Achtkarspelen altijd gekeken hoe dit gezin snel en zo goed mogelijk geholpen kan worden om verergering van de (schulden)situatie te voorkomen. Dit betekent altijd maatwerk. Er is daarbij altijd contact met de hulpverleningsketen om tot een oplossing te komen.

Betalingsregeling

Een betalingsregeling wordt getroffen met één of enkele schuldeisers wanneer de schulden nog niet problematisch zijn. Het uitgangspunt is dat 100% van de schulden wordt afbetaald.

Budgetbeheer

Het inkomen gaat naar een bankrekening die wordt beheerd door het team schulddienstverlening. De budgetbeheerder ziet erop toe dat bijvoorbeeld de vaste lasten worden betaald en dat de schulden worden afgelost.

Stabilisatie

Stabilisatie is bedoeld om rust te brengen in de thuissituatie en de inkomsten en uitgaven in balans te brengen.

De situatie rond bijvoorbeeld een echtscheiding, woningverkoop, afbouw onderneming, verslaving of baanverlies moet voldoende stabiel zijn om een schuldregeling te kunnen treffen. Budgetbeheer, borging van de beslagvrije voet en het regelen van een uitkering zijn vaak een onderdeel van stabilisatie.

Budgetbegeleiding of budgetcoaching

Dit is gericht op verandering van gedrag en vaardigheden. Dit gebeurt individueel en/of groepsgericht.

Schuldregeling

Een schuldregeling is het belangrijkste onderdeel van de curatieve schulddienstverlening. Hierbij worden de schulden opgelost. Na 1,5 jaar is men over het algemeen schuldevrij.

Een schuldregeling is er in twee vormen:

- *Schuldbemiddeling*

De schuldenaar spaart maandelijks geld voor de schuldeisers. Periodiek wordt het gespaarde geld overgemaakt naar de schuldeisers. Na 1,5 jaar wordt het restant van de schulden kwijtgescholden. Bij wisselende inkomsten is van tevoren niet duidelijk hoeveel schuldeisers uiteindelijk betaald krijgen.

- *Saneringskrediet*

Met een saneringskrediet wordt een deel van de schulden direct afgekocht. De rest wordt door de schuldeisers kwijtgescholden. De schuldenaar betaalt in 1,5 jaar het krediet terug.

Saneringskrediet, tenzij

Het saneringskrediet heeft veel voordelen voor zowel schuldenaar, schuldeisers als de gemeente: De schuldenaar heeft nog maar één schuldeiser, mag bijverdienen en weet precies hoeveel hij 1,5 jaar lang moet betalen. Dat geeft veel rust. De schuldeiser krijgt direct geld en kan de boeken sluiten. De gemeente bespaart op de uitvoeringskosten.

In de praktijk blijkt dat ruim 99% van de saneringskredieten volledig wordt terugbetaald, dus het risico is klein. Bovendien weegt het risico niet op tegen de besparing op uitvoeringskosten.

Preferente en concurrente schuldeisers

Schuldeisers krijgen hetzelfde percentage van hun vordering aangeboden, met uitzondering van preferente schuldeisers; zij krijgen het dubbele percentage. Dit is wettelijk bepaald. De meest voorkomende preferente schuldeisers zijn de Belastingdienst en uitkeringsinstanties.

Efficiënter schuldregelen

We regelen met de grootste schuldeisers collectief schulden. Dat betekent dat niet meer per klant met de afzonderlijke schuldeisers onderhandeld hoeft te worden.

De schuldeisers krijgen periodiek een overzicht van nieuwe klanten, hun openstaande schulden en een schuldregelingsvoorstel. De schuldeisers verifiëren het schuldenoverzicht en gaan in de meeste gevallen direct akkoord met het voorstel. Dit bespaart veel (doorloop)tijd.

Team schulddienstverlening en Kredietbank Nederland werken volgens de gedragscodes, beloftes en convenanten van de NVVK.

Dat betekent dat onder meer UWV, CJIB, SVB, CAK, DUO en de Belastingdienst in principe altijd akkoord gaan met onze voorstellen. Ook met een aantal water- en energiebedrijven,

telecombedrijven, NS, Thuiswinkel.org, zorgverzekeraars, deurwaarders en andere grote schuldeisers zijn afspraken gemaakt om snel tot een schuldregeling te komen.

Kredietbank Nederland is aangesloten op het landelijke Schuldenknooppunt. Via dit portaal communiceren schulddienstverleners snel en uniform met schuldeisers. Dit scheelt enorm veel brieven, mails en telefoontjes. Kredietbank Nederland sluit ook aan bij het Beslagregister. Deurwaarders checken daar of er andere beslagleggers zijn en of de schuldenaar is aangemeld bij schulddienstverlening. Als dat laatste het geval is treedt de deurwaarder in gesprek met de schulddienstverlener.

Niet regelbare schulden

Niet alle schulden zijn regelbaar bijvoorbeeld leningen bij DUO en sommige boetes. Daarbij geldt vaak dat deze volgens de wet volledig moeten worden (terug)betaald. In dit soort gevallen probeert de schulddienstverlener wel een regeling te treffen voor de overige schulden. En om te voorkomen dat de inwoner niet meer kan rondkomen, wordt gecheckt of de beslagvrije voet goed wordt nageleefd door de schuldeisers. Daarnaast wordt budgetbeheer en langdurige (budget)begeleiding geboden indien nodig.

Moratorium

Via de rechter kan worden afgedwongen dat schuldeisers een half jaar geen incassomaatregelen mogen nemen. Schulddienstverleners kunnen tijdens deze adempauze een schuldregeling voorbereiden.

Dwangakkoord

Wanneer een enkele schuldeiser niet meewerkt aan een schuldregeling, terwijl andere schuldeisers dat wel doen, kan de gemeente de rechter verzoeken om de betreffende schuldeiser te dwingen om mee te werken.

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp)

Als een schuldregeling niet mogelijk blijkt, wordt verwezen naar de Wsnp. De rechter beoordeelt onder andere of de schuldenaar 'te goeder trouw' is geweest.

De schulden worden gesaneerd, wat betekent dat de schuldeisers in één keer een gedeelte van hun vordering krijgen en de rest moeten kwijtschelden. Onder toezicht van een Wsnp-bewindvoerder betaalt de schuldenaar in 1,5 jaar de resterende schuld terug. De schuldenaar heeft daarna een "schone lei".

Wanneer bij de aanmelding direct duidelijk is dat een minnelijke regeling niet mogelijk is, zal Kredietbank Nederland de klant versneld toeleiden naar de Wsnp. De schulddienstverlener gaat in voorkomende gevallen mee naar de zitting om de Wsnp-aanvraag toe te lichten en daarmee de kans op toelating te vergroten.

Beslagvrije voet

Als zowel het gemeentelijke traject als de Wsnp mislukken, behoudt de schuldenaar tot in lengte van dagen zijn schulden. Schuldeisers mogen dan weer incassomaatregelen nemen, maar moeten wel de beslagvrije voet respecteren.

Nazorg

We willen niet dat er opnieuw schulden ontstaan als de financiële problemen zijn opgelost. Daarom houden we nadat de schulddienstverlening is afgerond de vinger aan de pols. We beoordelen bij elke klant die uitstroomt of bijvoorbeeld een (schuld)dienstverlener of een vrijwilliger van Amargi of Humanitas de klant nog enige tijd moet ondersteunen. Daarnaast wordt met elke klant een jaar na uitstroom contact opgenomen.

5.5 Het bereik vergroten

Armoede en schulden zijn problemen die de hele gemeenschap aangaan. Door de hardnekkigheid en de complexiteit ervan is iedereen nodig: het Rijk, gemeenten, inwoners, maatschappelijke instellingen, vrijwilligers, bedrijven, huisartsen en scholen. We zijn samen verantwoordelijk. De gemeente heeft hierbij een faciliterende en verbindende rol. Op dit moment zijn er al vele goede en waardevolle initiatieven en samenwerkingsverbanden met onze samenwerkingspartners verenigd in de Armoedetafel. De verbinding, samenwerking en afstemming tussen al deze partners is een belangrijke sleutel tot succes.

Uit de evaluatie naar het armoedebeleid blijkt dat de bekendheid en het gebruik van de regelingen beter kan. Voor ons een taak om te zorgen dat zoveel mogelijk rechthebbenden op de hoogte zijn van de regelingen en ook de stap durven te zetten om de gemeente te benaderen voor hulp. We hebben daarbij aandacht voor bewustwording en het bespreekbaar maken van de problematiek; inwoners zijn zich er niet altijd bewust van dat hij/zij in aanmerking komen voor een bepaalde regeling of schamen zich om hulp te vragen.

Het doel voor 2025 en verder is een gemiddeld bereik van 65%, waarbij we ons realiseren dat niet alle voorzieningen voor iedereen nodig en wenselijk zijn.

Hoe gaan we dit bereiken?

Gesprekken met bijstandsgerechtigden

We nodigen bijstandsgerechtigden periodiek uit voor een gesprek. In de gesprekken hebben we oog voor problemen op meerdere leefgebieden. We wijzen op diverse vormen van aanvullende inkomensondersteuning en hulp. Doel van de gesprekken is o.a. om de armoede situatie duurzaam te doorbreken. De gemeente is al gestart met de gesprekken.

Procesoptimalisatie

In het kader van procesoptimalisatie bekijken wij doorlopend hoe wij als gemeente de afhandeling van werkprocessen efficiënter kunnen inrichten. Hierin wordt ook de vraag meegenomen hoe aanvragen verder gedigitaliseerd kunnen worden, dan wel eenvoudiger kunnen.

Samenwerking samenwerkingspartners

De kerngroep samenwerkingspartners en gemeente intensiveren en optimaliseren de samenwerking. Medewerkers bij de samenwerkingspartners die al een vertrouwensband met inwoners hebben, brengen de regelingen onder de aandacht bij deze inwoners. Dit zijn o.a. medewerkers van de Voedselbank, energiecoaches en buurtwerkers. Ook sluiten we aan bij bijeenkomsten die deze samenwerkingspartners hebben in de verschillende dorpen om alle mogelijke (financiële) ondersteuning vanuit de gemeente bij onze inwoners onder de aandacht te brengen.

Communicatie

We blijven met focus en gericht op de doelgroep communiceren. Dit gebeurt met inzet van verschillende kanalen en middelen zoals flyers, posters, brieven en berichten in lokale en social media. Om inwoners en jongeren beter te bereiken zetten we een rolmodel (ervaringsdeskundige of een bekende inwoner Achtkarspelen) in. Daarnaast is er de Geldgids.

6. Begroting

Monitoring en verantwoording van beleid

Dit beleidsplan is geen statisch, vaststaand beleid voor de komende vier jaar. Wel verplicht de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening (Wgs) gemeenten om minimaal elke vier jaar een beleidsplan vast te stellen (art. 2 Wgs). We rapporteren over de voortgang en eventuele herijking van ons beleid via de reguliere P&C-cyclus.

Financiën en planning

Uitgangspunt bij de uitvoering van dit beleidsplan is dat we dit doen binnen de bestaande budgetten en beschikbare middelen en waar mogelijk en nodig te herschikken. Investerings voor extra inzet zijn afhankelijk van keuzes die onze raad maakt. Een eventueel verzoek voor extra budget leggen we via een voorstel bij de kadernota's aan de raad voor.

€ in duizendtallen	2025	2026	2027	2028
Minimaregelingen	925	877	877	877
Kind pakket	122	123	123	123
Schulddienstverlening	52	55	55	55
Overigⁱ	88	89	89	89

ⁱ Subsidies Voedselbank, Suska, SUN, Kledingbank en Amargi